İŞ SAĞLIĞI VE
GÜVENLİĞİ
MEVZUATI
Özlem ÖZKILIÇ
Kimya Yük. Müh.
ÇSGB- E. İş Başmüfettişi
E. İş Teftiş İstanbul Grup Bşk. Yrd.
A Sınıfı İş Güvenliği Uzmanı

AB İş Sağlığı ve
Güvenliği Direktifleri
Mevcut Mevzuat

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİNDE YENİ YAKLAŞIM;

RİSK → TEHLİKE VE İNSAN BİR ARADA → Riski Değerlendirmesi Uygula → Kontrol Önlemini Geliştir.

AB İş Sağlığı ve Güvenliği Direktifleri

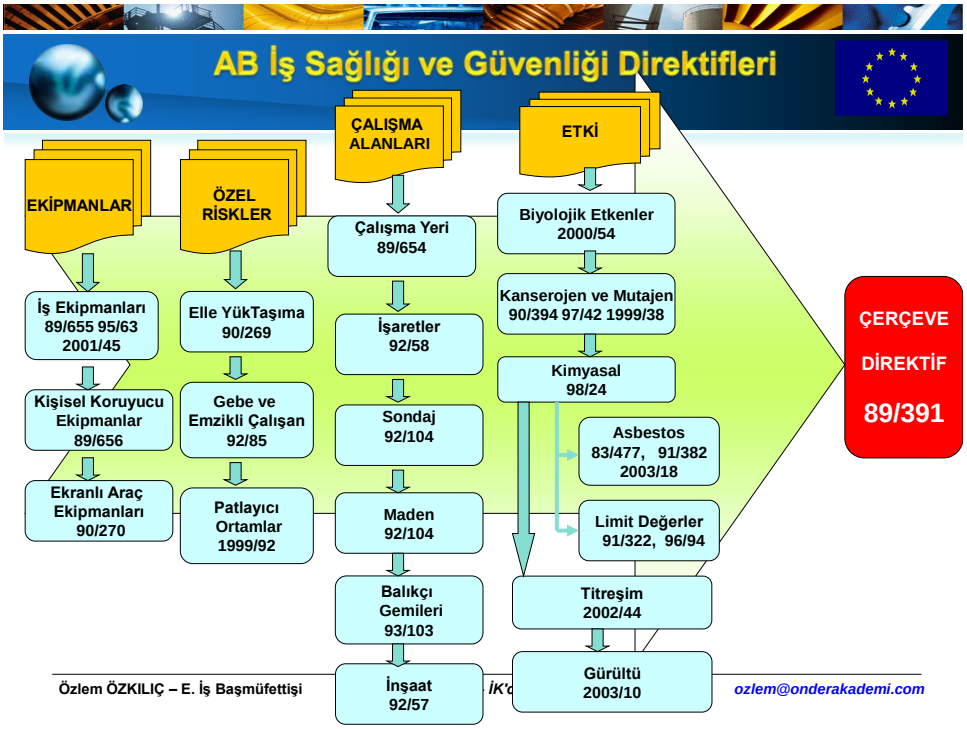

AB DİREKTİFLERİNDE TEMEL PRENSİPLER

ESKİ YAKLAŞIM

- Olmuş olan olayla ilgilenir.
- Tazmin eden yaklaşım içerir.
- Güvensiz koşulları ihmal eder.

REAKTİF YAKLAŞIM

YENİ YAKLAŞIM (Risk Odaklı)

- Risk değerlendirmesi yapılmasını şart koşar.
- Bir organizasyondaki güvensiz koşulların belirlenmesini ister.
- Önlenebilir etkilerin belirlenmesini ister.

PROAKTİF YAKLAŞIM

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVCENLİĞİ MEVZUATI

01.09.1971 tarihli
1475 sayılı İş Kanunu

10.06.2003 tarihli
4857 sayılı İş Kanunu

30.06.2012 tarihli
6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu

6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu Madde 24:

Devletin Denetleme Görevi

- İş Sağlığı ve Güvenliği Kanun hükümlerinin uygulanmasının izlenmesi ve teftişi, iş sağlığı ve güvenliği yönünden teftiş yapmaya yetkili Bakanlık iş müfettişlerince yapılır.

İş Teftişinin Ana Amacı

- İş Teftişinin ana amacı çalışanları korumak, çalışma hayatı ile ilgili mevzuatın uygulanıp uygulanmadığını izlemek ve denetlemektir.

İŞ TEFTİŞ KURULU BAŞKANLIĞI

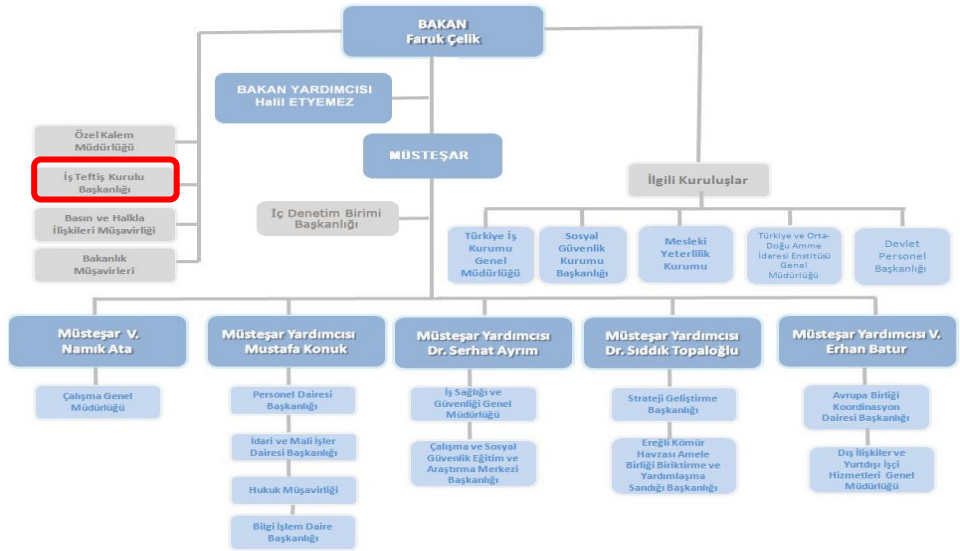

İŞ TEFTİŞ KURULU BAŞKANLIĞI

İş Teftiş Kurulu Başkanlığı'nın idari yapılanması ise;

- Merkezde (Ankara) başkan ve üç başkan yardımcısı ile
- Merkeze bağlı 5 ayrı ilde oluşturulmuş Grup Başkanlıkları ve onlara destek veren bürolar şeklindedir.

İŞ TEFTİŞ GRUP BAŞKANLIKLARI (ESKİ HALİ)

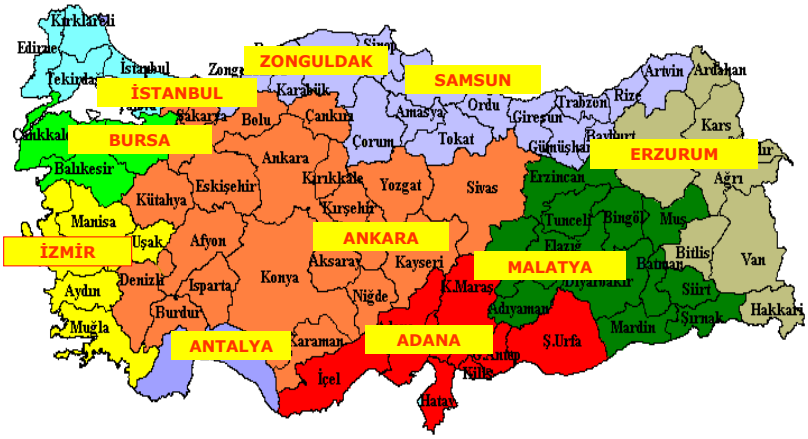

İŞ TEFTİŞ GRUP BAŞKANLIKLARI (YENİ HALİ)

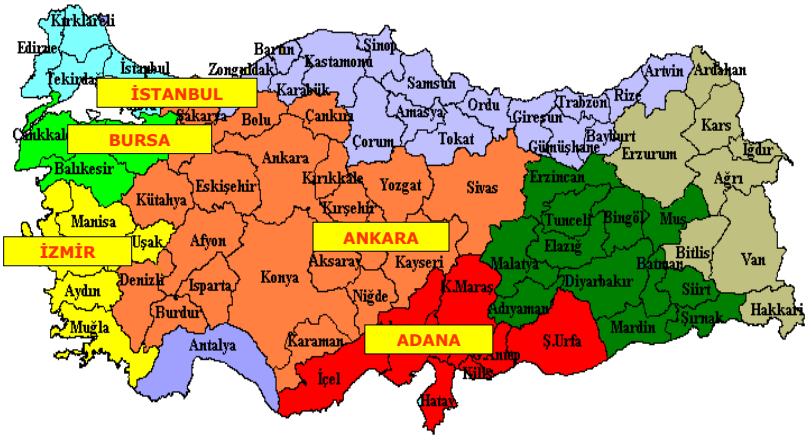

İŞ TEFTİŞ İSTANBUL GRUP BAŞKANLIĞI'NA BAĞLI İLLER

Kayıtlı
TOPLAM 1.263.776 İŞYERİ

Trakya Bölgesinde 127.676 işyeri

İstanbul'da 1.071.100 işyeri

Yalova 'da 65.000 işyeri

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ YÖNÜNDEN YAPILAN DENETİM MODELLERİ

İşyerlerinde iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması için iki yaklaşım denetim modeli benimsenmektedir. Bunlar;

- Sonuç odaklı yaklaşım,
- Risk odaklı yaklaşımdır.

Sonuç Odaklı Yaklaşım

İşyerinde oluşan ciddi yaralanmalar ve ölüm ile sonuçlanan kazaların incelenerek tekrar meydana gelmemesi için önlem aldırmaktır.

Risk Odaklı Yaklaşım

Bir işyerinde risklerin değerlendirilmesini sağlayarak mevzuat gerekliliklerinin yerine getirilmesi ile kazaların önüne geçilmeye çalışılmasıdır.

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ YÖNÜNDEN YAPILAN DENETİM ÇEŞİTLERİ

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ DENETİMLERİ

PROGRAMLI TEFTİŞLER

Çalışma hayatına ait mevzuat hükümlerine uyulup uyulmadığı hususlarında 'Yıllık Teftiş Programları' kapsamında yapılan denetimlerdir.

PROGRAM DIŞI TEFTİŞLER

İşyerinde meydana gelen iş kazası, meslek hastalığı ya da iş sağlığı ve güvenliğini ilgilendiren bir şikayetin konusu incelenir.

6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu Madde 2:

- Kamu ve özel sektöre ait bütün işlere ve işyerlerine, bu işyerlerinin işverenleri ile işveren vekillerine, çırak ve stajyerler de dâhil olmak üzere tüm çalışanlara faaliyet konularına bakılmaksızın uygulanır demektedir.
- Bu nedenle, Kanunun yayımını takiben iki yıl sonra kamuya ait işyerleri de İş Sağlığı ve Güvenliği açısından denetim görecektir.

6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu

YAPTIRIMLAR

- **İdari Para Cezası** — İSG Kanunu Madde: 26
- **İşin Durdurulması** — İSG Kanunu Madde: 25

6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu Madde 25:

İşin Durdurulması

- İşyerindeki bina ve eklentilerde, çalışma yöntem ve şekillerinde veya iş ekipmanlarında çalışanlar için hayati tehlike oluşturan bir husus tespit edildiğinde; bu tehlike giderilinceye kadar, hayati tehlikenin niteliği ve bu tehlikeden doğabilecek riskin etkileyebileceği alan ile çalışanlar dikkate alınarak, işyerinin bir bölümünde veya tamamında iş durdurulur.

6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu Madde 25:

İşin Durdurulması

- Ayrıca çok tehlikeli sınıfta yer alan maden, metal ve yapı işleri ile tehlikeli kimyasallarla çalışılan işlerin yapıldığı veya büyük endüstriyel kazaların olabileceği işyerlerinde, risk değerlendirmesi yapılmamış olması durumunda iş durdurulur.

6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu Madde 25:

İşin Durdurulması

- İş sağlığı ve güvenliği bakımından teftişe yetkili üç iş müfettişinden oluşan heyet, iş sağlığı ve güvenliği bakımından teftişe yetkili iş müfettişinin tespiti üzerine gerekli incelemeleri yaparak, tespit tarihinden itibaren iki gün içerisinde işin durdurulmasına karar verebilir.

- Ancak tespit edilen hususun acil müdahaleyi gerektirmesi hâlinde; tespiti yapan iş müfettişi, heyet tarafından karar alınıncaya kadar geçerli olmak kaydıyla işi durdurur.

Özlem ÖZKILIÇ – E. İş Başmüfettişi 11 Aralık 2013 HR - İK'cılar İçin İş Hukuku Zirvesi ozlem@onderakademi.com

İDARİ PARA CEZALARI

4.Maddeye Muhalefet

26/a — İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili önlem almamak, tedbirlere uyulup uyulmadığını denetlememek — **2.156 TL**

İDARİ PARA CEZALARI

6.Maddeye Muhalefet

26/b — İSG Uzmanı ve İşyeri Hekimi çalıştırmamak — **5.390 TL**

Her biri ve her ay için

26/b — Sağlık personeli çalıştırmamak — **2.695 TL**

Her biri ve her ay için

İDARİ PARA CEZALARI

6.Maddeye Muhalefet

26/b

Sağlık ve güvenlik hizmetlerini yürütenler arasında koordinasyon sağlamamak, araç ve gereç vermemek, gerekli bilgilendirmeyi yapmamak

1.617 TL

Her bir madde için ayrı ayrı

26/b

İSG hizmetini yerine getiren birim veya kişilerin yazılı bildirdikleri hususları yerine getirmemek

1.078 TL

Her bir madde için ayrı ayrı

İDARİ PARA CEZALARI

8.Maddeye Muhalefet

26/c

İşyeri Hekimi ve İş Güvenliği Uzmanlarının hak ve yetkilerini kısıtlamak
İSG birimi kurmamak

1.617 TL

Her bir madde için ayrı ayrı

İDARİ PARA CEZALARI

10.Maddeye Muhalefet

26/ç

Risk değerlendirmesi yapmamak veya yaptırmamak — **3.234 TL**

Yaptırmamaya devam etmek — **4.851 TL**

Her ay için

26/ç

Çalışma ortamına ve çalışanların bu ortamda maruz kaldığı risklerin belirlenmesine yönelik gerekli kontrol, ölçüm, inceleme ve araştırmaların yapılmasını sağlamamak — **1.617 TL**

İDARİ PARA CEZALARI

11. ve 12. Maddeye Muhalefet

26/d

Acil durumların olumsuz etkilerinden korunmak üzere gerekli ölçüm ve değerlendirmeleri yapmamak — **1.078 TL**

Her ay için

26/d

Ciddi, yakın ve önlenemeyen tehlikenin meydana gelmesi durumunda; tahliye için tedbir almamak — **1.078 TL**

Her ay için

İDARİ PARA CEZALARI

14. Maddeye Muhalefet

26/e

İş kazalarının ve meslek hastalıklarının kaydını tutmamak, gerekli incelemeleri yapmamak ve bunlar ile ilgili raporları düzenlememek

1.617 TL

26/e

Sosyal Güvenlik Kurumuna üç iş günü içinde bildirimde bulunmamak

Sağlık hizmeti sunucularının meslek hastalığını bildirmemesi

2.156 TL

İDARİ PARA CEZALARI

15. 16. 17. ve 18. Maddeye Muhalefet

26/f,g,ğ,h

Çalışanları sağlık gözetimine tabi tutmamak veya sağlık raporu almamak, görüşlerini almamak, bilgilendirmemek, eğitmemek

1.078 TL

Her bir çalışan için ayrı ayrı

İDARİ PARA CEZALARI

20. Maddeye Muhalefet

26/ı — Belirtilen sayılarda çalışan temsilcisini görevlendirmemek, haklarını kısıtlamak — **1.078 TL**

26/ı — Tehlike kaynağının yok edilmesi veya tehlikeden kaynaklanan riskin azaltılması için, öneride bulunan ve gerekli tedbirlerin alınmasını isteyen çalışan temsilcilerinin isteklerini yerine getirmemek — **1.617 TL**

İDARİ PARA CEZALARI

22.Maddeye Muhalefet

26/i — İSG Kurulu kurmamak

Alt işverenlerle birlikte Kurul oluşturulmuşsa koordinasyon sağlamamak — **2.156 TL**

İDARİ PARA CEZALARI

23. Maddeye Muhalefet → **26/j**

Birden fazla işveren bulunması durumunda koordinasyonu sağlamak,

Sanayi sitesi, yönetimin koordinasyonu sağlamaması

5.390 TL

İDARİ PARA CEZALARI

24. Maddeye Muhalefet → **26/k**

Ölçüm, inceleme ve araştırma yapılmasına, numune alınmasına veya eğitim kurumları ile ortak sağlık ve güvenlik birimlerinin kontrol ve denetiminin yapılmasına engel olmak

5.390 TL

İDARİ PARA CEZALARI

25. Maddeye Muhalefet

26/l	İşyerinin bir bölümünde veya tamamında verilen durdurma kararına uymamak	10.780 TL Her ay için
26/l	İşin durdurulması sebebiyle işsiz kalan çalışanlara ücretlerinin ödenmemesi	1.078 TL Her ay için

İDARİ PARA CEZALARI

30. Maddeye Muhalefet

26/n	Yönetmelik maddelerine aykırı hareket etmek	1.078 TL Her ay için

Mesleki Risklerin Önlenmesi (Madde: 4)

İşveren;

Mesleki risklerin önlenmesi, eğitim ve bilgi verilmesi dâhil **her türlü tedbirin alınması**, **organizasyonun yapılması, gerekli araç ve gereçlerin sağlanması**, **sağlık ve güvenlik tedbirlerinin değişen şartlara uygun hale getirilmesi** ve **mevcut durumun iyileştirilmesi** için çalışmalar yapmakla yükümlüdür.

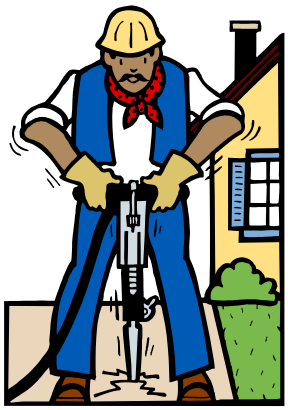

Denetim Yükümlülüğü (Madde: 4)

İşveren;

İşyerinde alınan iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uyulup uyulmadığını **izlemek, denetlemek ve uygunsuzlukların giderilmesini sağlamakla** yükümlüdür.

Risk Değerlendirme Yaptırma Yükümlülüğü (Madde: 4)

İşveren;

Risk değerlendirmesi yapmak veya yaptırmakla yükümlüdür.

İşe Uygunluğu Değerlendirme Yükümlülüğü (Madde: 4)

İşveren;

Çalışana görev verirken, çalışanın **sağlık ve güvenlik yönünden işe uygunluğunu** göz önüne almakla yükümlüdür.

Yeterli Bilgi ve Talimat Verilen Çalışanlar Dışında Çalışma Yasağı (Madde: 4)

İşveren;

Yeterli bilgi ve talimat verilenler dışındaki çalışanların **hayati ve özel tehlike bulunan yerlere girmemesi için** gerekli tedbirleri almak zorundadır.

İşveren Sorumluluğu (Madde: 4)

İşyeri dışındaki **uzman kişi ve kuruluşlardan hizmet alınması, işverenin sorumluluklarını ortadan kaldırmaz.**

Çalışanların iş sağlığı ve güvenliği alanındaki yükümlülükleri, **işverenin sorumluluklarını etkilemez.**

İşveren, iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerinin **maliyetini çalışanlara yansıtamaz.**

İş Sağlığı Ve Güvenliği Hizmetleri (Madde: 6)

- Mesleki risklerin önlenmesi ve bu risklerden korunulmasına yönelik çalışmaları da kapsayacak, **iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin sunulması için işveren;**
- Çalışanları **arasından iş güvenliği uzmanı, işyeri hekimi ve diğer sağlık personeli görevlendirir.**

İş Sağlığı Ve Güvenliği Hizmetleri (Madde :6)

İşveren;

- Çalışanları arasında **belirlenen niteliklere sahip personel bulunmaması hâlinde,** bu hizmetin **tamamını veya bir kısmını ortak sağlık ve güvenlik birimlerinden** hizmet alarak yerine getirebilir.

İş Sağlığı Ve Güvenliği Hizmetleri (Madde :6)

- Ancak belirlenen niteliklere ve gerekli belgeye sahip olması hâlinde, tehlike sınıfı ve çalışan sayısı dikkate alınarak, **bu hizmetin yerine getirilmesini kendisi üstlenebilir.**

İş Sağlığı Ve Güvenliği Hizmetleri (Madde :6)

İşveren;

- Görevlendirdikleri kişi veya hizmet aldığı kurum ve kuruluşların görevlerini yerine getirmeleri amacıyla **araç, gereç, mekân ve zaman gibi gerekli bütün ihtiyaçlarını karşılar.**

İş Sağlığı Ve Güvenliği Hizmetleri (Madde :6)

İşveren;

- İşyerinde sağlık ve güvenlik hizmetlerini yürütenler arasında iş birliği ve koordinasyonu sağlar.

İş Sağlığı Ve Güvenliği Hizmetleri (Madde :6)

İşveren;

- Görevlendirdikleri kişi veya hizmet aldığı kurum ve kuruluşlar tarafından iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili mevzuata uygun olan ve yazılı olarak bildirilen tedbirleri yerine getirir.

İş Sağlığı Ve Güvenliği Hizmetleri (Madde :6)

İşveren;

- Çalışanların sağlık ve güvenliğini etkilediği bilinen veya etkilemesi muhtemel konular hakkında; görevlendirdikleri kişi veya hizmet aldığı kurum ve kuruluşları, başka işyerlerinden çalışmak üzere kendi işyerine gelen çalışanları ve bunların işverenlerini bilgilendirir.

İş Sağlığı Ve Güvenliği Hizmetleri (Madde :6)

- Tam süreli işyeri hekimi görevlendirilen işyerlerinde, diğer **sağlık personeli görevlendirilmesi zorunlu değildir.**

Acil Durumları Değerlendirme Yükümlülüğü (Madde: 11)

İşveren;

Çalışma ortamı, kullanılan maddeler, iş ekipmanı ile çevre şartlarını dikkate alarak meydana gelebilecek acil durumları önceden değerlendirerek, çalışanları ve çalışma çevresini etkilemesi **mümkün ve muhtemel acil durumları belirler ve bunların olumsuz etkilerini önleyici ve sınırlandırıcı tedbirleri alır.**

Acil Durumlarla İlgili Ölçme ve Değerlendirme Yükümlülüğü (Madde: 11)

İşveren;

Acil durumların olumsuz etkilerinden korunmak üzere gerekli ölçüm ve değerlendirmeleri yapar, **acil durum planlarını hazırlar.**

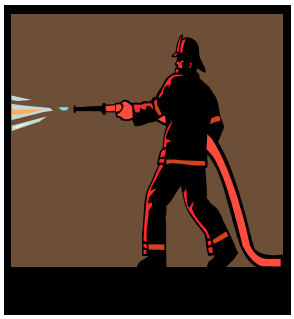

Tahliye İçin Talimat Verme ve Düzenleme Yapma Yükümlülüğü (Madde: 12)

Ciddi, yakın ve önlenemeyen tehlikenin meydana gelmesi durumunda işveren;

Çalışanların işi bırakarak derhal çalışma yerlerinden ayrılıp güvenli bir yere gidebilmeleri için, **önceden gerekli düzenlemeleri yapar ve çalışanlara gerekli talimatları verir.**

Durumun devam etmesi hâlinde, zorunluluk olmadıkça, gerekli donanıma sahip ve **özel olarak görevlendirilenler dışındaki çalışanlardan işlerine devam etmelerini isteyemez.**

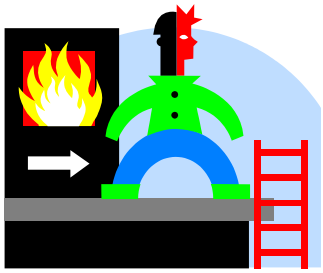

İş Kazası ve Meslek Hastalıkları Kayıt Yükümlülüğü (Madde: 14)

İşveren;

Bütün iş kazalarının ve meslek hastalıklarının kaydını tutar, **gerekli incelemeleri yaparak bunlar ile ilgili raporları düzenler.**

İşyerinde meydana gelen ancak **yaralanma veya ölüme neden olmadığı halde** işyeri ya da iş ekipmanının zarara uğramasına yol açan veya çalışan, işyeri ya da iş ekipmanını **zarara uğratma potansiyeli olan olayları inceleyerek** bunlar ile ilgili raporları düzenler.

İş Kazası ve Meslek Hastalıkları Bildirim Yükümlülüğü (Madde: 14)

İşveren, aşağıdaki hallerde belirtilen sürede Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirimde bulunur:

a) İş kazalarını kazadan ***sonraki üç iş günü*** içinde.

b) Sağlık hizmeti sunucuları veya işyeri hekimi tarafından kendisine bildirilen meslek hastalıklarını, ***öğrendiği tarihten itibaren üç iş günü*** içinde.

İş Kazası ve Meslek Hastalıkları İşyeri Hekimi veya Sağlık Hizmeti Sunucuları Yükümlülüğü (Madde: 14)

İşyeri hekimi veya sağlık hizmeti sunucuları; **meslek hastalığı ön tanısı koydukları vakaları,** Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından yetkilendirilen **sağlık hizmeti sunucularına sevk eder.**

Sağlık hizmeti sunucuları kendilerine intikal eden **iş kazalarını**, yetkilendirilen sağlık hizmeti sunucuları ise **meslek hastalığı** tanısı koydukları vakaları en geç **on gün içinde** Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirir.

Sağlık Gözetimi Yükümlülüğü (Madde: 15)

İşveren;

Çalışanların işyerinde maruz kalacakları sağlık ve güvenlik risklerini dikkate alarak sağlık gözetimine tabi tutulmalarını sağlar.

Aşağıdaki hallerde **çalışanların sağlık muayenelerinin yapılmasını sağlamak zorundadır:**

- İşe girişlerinde.
- İş değişikliğinde.
- İş kazası, meslek hastalığı veya sağlık nedeniyle tekrarlanan işten uzaklaşmalarından sonra işe dönüşlerinde talep etmeleri hâlinde.
- İşin devamı süresince, çalışanın ve işin niteliği ile işyerinin tehlike sınıfına göre Bakanlıkça belirlenen düzenli aralıklarla.

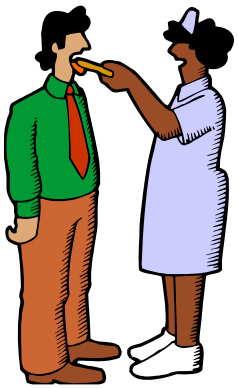

Sağlık Raporu Yükümlülüğü (Madde: 15)

Tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde çalışacaklar, yapacakları işe uygun olduklarını belirten **sağlık raporu olmadan işe başlatılamaz.**

Sağlık raporları, **işyeri sağlık ve güvenlik biriminde** veya hizmet alınan **ortak sağlık ve güvenlik biriminde** görevli olan **işyeri hekiminden alınır.**

Sağlık Raporu Yükümlülüğü (Madde: 15)

Raporlara itirazlar **Sağlık Bakanlığı tarafından belirlenen hakem hastanelere yapılır, verilen kararlar kesindir.**

Sağlık gözetiminden doğan maliyet ve bu gözetimden kaynaklı her türlü ek maliyet **işverence karşılanır, çalışana yansıtılamaz.**

Sağlık muayenesi yaptırılan çalışanın özel hayatı ve itibarının korunması açısından **sağlık bilgileri gizli tutulur.**

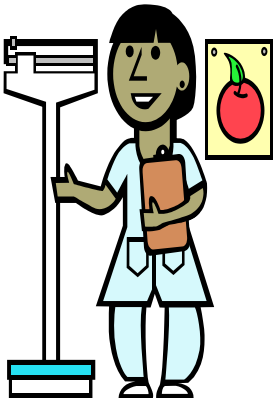

Ciddi ve Yakın Tehlikeye Maruziyet Çalışanların Bilgilendirilmesi Yükümlülüğü (Madde: 16)

İşveren;

Ciddi ve yakın tehlikeye maruz kalan veya kalma riski olan bütün çalışanları, tehlikeler ile bunlardan doğan risklere karşı **alınmış ve alınacak tedbirler hakkında derhal bilgilendirir.**

Çalışanlara Eğitim Verme Yükümlülüğü (Madde:17)

İşveren;

Çalışanların **iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerini almasını sağlar.**

Bu eğitim özellikle; işe başlamadan önce, çalışma yeri veya iş değişikliğinde, iş ekipmanının değişmesi hâlinde veya yeni teknoloji uygulanması hâlinde verilir.

Eğitimler, değişen ve ortaya çıkan yeni risklere uygun olarak yenilenir, gerektiğinde ve düzenli aralıklarla tekrarlanır.

Mesleki Eğitim Alma Zorunluluğu (Madde:17)

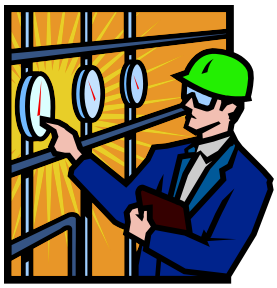

Mesleki eğitim alma zorunluluğu bulunan **tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta yer alan işlerde,** yapacağı işle ilgili **mesleki eğitim aldığını belgeleyemeyenler çalıştırılamaz.**

Eğitim Maliyetini Çalışana Yansıtma Yasağı (Madde:17)

Çalışana verilecek **eğitimin maliyeti çalışanlara yansıtılamaz.**

İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitiminde Geçen Süreler (Madde:17)

Eğitimlerde geçen süre çalışma süresinden sayılır.

Eğitim sürelerinin haftalık çalışma süresinin üzerinde olması hâlinde, bu süreler **fazla sürelerle çalışma veya fazla çalışma** olarak değerlendirilir.

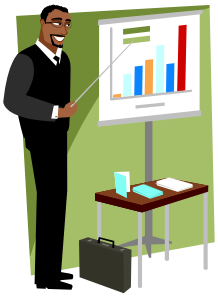

Çalışanların Görüşlerinin Alınması ve Katılımlarının Sağlanması (Madde:18)

İşveren;

Görüş alma ve katılımın sağlanması konusunda, çalışanlara veya iki ve daha fazla çalışan temsilcisinin bulunduğu **işyerlerinde varsa işyeri yetkili sendika temsilcilerine yoksa çalışan temsilcilerine aşağıdaki imkânları sağlar:**

- İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili konularda görüşlerinin alınması, teklif getirme hakkının tanınması ve bu konulardaki görüşmelerde yer alma ve katılımlarının sağlanması.
- Yeni teknolojilerin uygulanması, seçilecek iş ekipmanı, çalışma ortamı ve şartlarının çalışanların sağlık ve güvenliğine etkisi konularında görüşlerinin alınması.

Çalışanların Hakları Kısıtlanamaz (Madde:18)

Çalışanların veya çalışan temsilcilerinin, işyerinde iş sağlığı ve güvenliği için alınan önlemlerin yetersiz olduğu durumlarda veya **teftiş sırasında, yetkili makama başvurmalarından dolayı hakları kısıtlanamaz.**

Çalışanların Genel Yükümlülüğü (Madde: 19)

Çalışanlar, iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili aldıkları eğitim ve işverenin bu konudaki talimatları doğrultusunda, **kendilerinin ve hareketlerinden veya yaptıkları işten etkilenen diğer çalışanların sağlık ve güvenliklerini tehlikeye düşürmemekle yükümlüdür.**

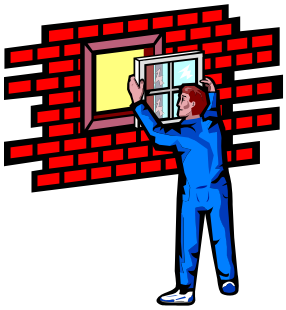

Çalışmaktan Kaçınma Hakkı (Madde: 13)

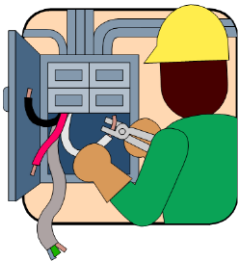

Ciddi ve yakın tehlike ile karşı karşıya kalan çalışanlar kurula, kurulun bulunmadığı işyerlerinde ise işverene başvurarak durumun tespit edilmesini ve gerekli tedbirlerin alınmasına **karar verilmesini talep edebilir.** Kurul acilen toplanarak, işveren ise derhâl kararını verir ve durumu tutanakla tespit eder. **Karar, çalışana ve çalışan temsilcisine yazılı olarak bildirilir.**

Kurul veya işverenin çalışanın talebi yönünde karar vermesi hâlinde çalışan, **gerekli tedbirler alınıncaya kadar çalışmaktan kaçınabilir.**

Çalışanların çalışmaktan kaçındığı dönemdeki ücreti ile kanunlardan ve **iş sözleşmesinden doğan diğer hakları saklıdır.**

Çalışan Temsilcisi (Madde: 20)

İşveren;

İşyerinin değişik bölümlerindeki riskler ve çalışan sayılarını göz önünde bulundurarak dengeli dağılıma özen göstermek kaydıyla, **çalışanlar arasında yapılacak seçim veya seçimle belirlenemediği durumda atama yoluyla çalışan temsilcisini görevlendirir.**

Çalışan Temsilcisi (Madde: 20)

- **İki ile elli** arasında çalışanı bulunan işyerlerinde **bir.**
- **Ellibir ile yüz** arasında çalışanı bulunan işyerlerinde **iki.**
- **Yüzbir ile beşyüz** arasında çalışanı bulunan işyerlerinde **üç.**
- **Beşyüzbir ile bin** arasında çalışanı bulunan işyerlerinde **dört.**
- **Binbir ile ikibin** arasında çalışanı bulunan işyerlerinde **beş.**
- **İkibinbir ve üzeri** çalışanı bulunan işyerlerinde **altı.**

Baş Temsilci Seçimi (Madde: 20)

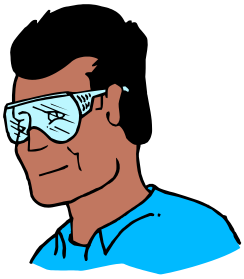

Birden fazla çalışan temsilcisinin bulunması durumunda **baş temsilci, çalışan temsilcileri arasında yapılacak seçimle belirlenir.**

İşyerinde yetkili sendika bulunması hâlinde, **işyeri sendika temsilcileri çalışan temsilcisi olarak da görev yapar.**

İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulu (Madde: 22)

Elli ve daha fazla çalışanın bulunduğu ve altı aydan fazla süren sürekli işlerin yapıldığı işyerlerinde işveren, iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili çalışmalarda bulunmak üzere kurul oluşturur.

İşveren, iş sağlığı ve güvenliği mevzuatına uygun **kurul kararlarını uygulamakla yükümlüdür.**

İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulu (Madde: 20)

Aynı çalışma alanında **birden fazla işverenin bulunması** ve bu işverenlerce **birden fazla kurulun oluşturulması hâlinde** işverenler, birbirlerinin çalışmalarını etkileyebilecek kurul kararları hakkında **diğer işverenleri bilgilendirir.**

İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulu- Alt İşverenler (Madde: 20)

Altı aydan fazla süren asıl işveren-alt işveren ilişkisinin bulunduğu hallerde;

- **Asıl işveren ve alt işveren tarafından ayrı ayrı kurul oluşturulmuş ise,** faaliyetlerin yürütülmesi ve kararların uygulanması konusunda **iş birliği ve koordinasyon asıl işverence sağlanır.**
- **Asıl işveren tarafından kurul oluşturulmuş ise,** kurul oluşturması gerekmeyen alt işveren, koordinasyonu sağlamak üzere **vekâleten yetkili bir temsilci atar.**

İş Sağlığı ve Güvenliğinin Koordinasyonu (Madde:23)

Aynı çalışma alanını birden fazla işverenin paylaşması durumunda işverenler;

İş hijyeni ile iş sağlığı ve güvenliği önlemlerinin uygulanmasında iş birliği yapar, yapılan işin yapısı göz önüne alınarak mesleki risklerin önlenmesi ve bu risklerden korunulması çalışmalarını koordinasyon içinde yapar, **birbirlerini ve çalışan temsilcilerini bu riskler konusunda bilgilendirir.**

İş Sağlığı ve Güvenliğinin Koordinasyonu
İş Merkezleri, Sanayi Bölgeleri Yönetim Sorumluluğu (Madde:23)

Birden fazla işyerinin bulunduğu iş merkezleri, iş hanları, sanayi bölgeleri veya siteleri gibi yerlerde**, iş sağlığı ve güvenliği konusundaki koordinasyon yönetim tarafından sağlanır.**

Yönetim, işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliği yönünden diğer işyerlerini etkileyecek tehlikeler hususunda **gerekli tedbirleri almaları için işverenleri uyarır.**

Bu uyarılara uymayan işverenleri Bakanlığa bildirir.

1

İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ve Gerekliliklerine Uyuyor musunuz?

6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu;

YÜKÜMLÜLÜKLER

- İş sağlığı ve güvenliği Kurulu
- İş sağlığı ve güvenliği hizmetleri alınması
  - İSG Uzmanı
  - İşyeri Hekimi
- İş Sağlığı ve Güvenliği ile ilgili Koordinasyon
  - İş Merkezleri, Sanayi Bölgeleri Yönetim Sorumluluğu
- İş kazası ve meslek hastalıklarını bildirmek
- Tehlikeli ve Çok Tehlikeli işler mesleki eğitim

6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu;

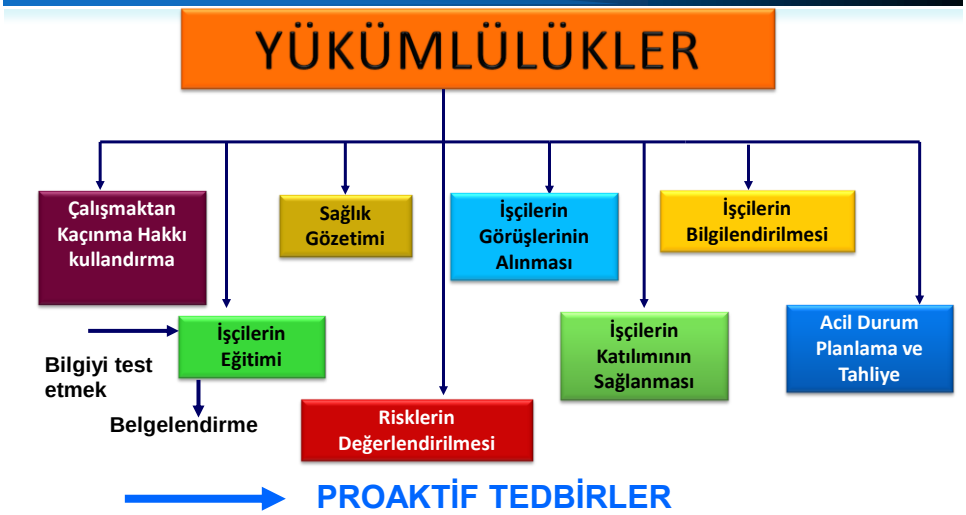

2

İşyerinizde Risk Değerlendirmesi Yapıyor veya Yaptırıyor musunuz?

6331 sayılı İSG Kanun Tanımlar Madde:3

Risk Değerlendirmesi:

- **İşyerinde var olan ya da dışarıdan gelebilecek tehlikelerin belirlenmesi,**
- **bu tehlikelerin riske dönüşmesine yol açan faktörler ile**
- **tehlikelerden kaynaklanan risklerin analiz edilerek derecelendirilmesi ve**
- **kontrol tedbirlerinin kararlaştırılması amacıyla yapılması gerekli çalışmalardır.**

İş Sağlığı Ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliği İşveren Yükümlülüğü (Madde:5)

- Risk değerlendirmesinin gerçekleştirilmiş olması; işverenin, işyerinde iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması yükümlülüğünü ortadan kaldırmaz.
- İşveren, risk değerlendirmesi çalışmalarında görevlendirilen kişi veya kişilere risk değerlendirmesi ile ilgili ihtiyaç duydukları her türlü bilgi ve belgeyi temin eder.

RİSK DEĞERLENDİRME

3

İşyerinizde İş Sağlığı ve Güvenliği Mevzuatına Uyumluluk İle İlgili İç Denetim Uyguluyor musunuz?

İG Denetimleri Dikkat Edilecek Hususlar

1.Adım : İş Sağlığı ve Güvenliği Birimi Kurulmuş mu?

1.1. İş Sağlığı ve Güvenliği Birimi Kurulmuş ya da Ortak Sağlık ve Güvenlik Biriminden hizmet alınıyor mu?

1.2. İG Uzmanı bulunuyor mu?

1.3. İşyeri Hekimi bulunuyor mu?

1.4. Sağlık ve Güvenlik Biriminin mekan ve ekipmanları uygun mu?

İG Denetimleri Dikkat Edilecek Hususlar

2.Adım: Çalışanlara İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimi verilmiş mi?

Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğe uygun eğitimlerin verilmesi

İG Denetimleri Dikkat Edilecek Hususlar

3. Adım: İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulu Oluşturulmuş mu?

3.1. İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulları Hakkında Yönetmeliğe uygun olarak kurul üyeleri seçilmiş mi ve işlerlik sağlanmış mı?

3.2. İş Sağlığı ve Güvenliği Kurul üyelerinin eğitimi verilmiş mi?

İG Denetimleri Dikkat Edilecek Hususlar

4. Adım: Risk Değerlendirme Çalışması Yapılması için uygun ekipler kurulmuş mu?

4.1. Risk analizi, Risk değerlendirme (Risk Matris, Ön Tehlike Analizi, FMEA, HAZOP vb.) ekibi kurulmuş mu?

4.3. İşyerinde tehlikeleri belirlemek üzere "İş Sağlığı ve Güvenliği İç Denetimi" yapılıyor mu?

4.4. Kaza/Olay/Meslek hastalığı kayıt izleme yapılıyor mu?

4.5. Bulunan uygunsuzluklar Onaylı Deftere yazılıyor mu? İSG Kurulu gündemine alınıyor mu?

İG Denetimleri Dikkat Edilecek Hususlar

5. Adım: İşyeri Tehlikelerine Özel Çalışma Gerektiren Hususlar İle İlgili Ne Tür Çalışmalar Yapılıyor?

5.1. Kimyasalların MSDS'leri sağlanmış ve sınıflandırma yapılmış mı?

5.2. Kimyasal Sınıflandırmaya uygun kimyasal maruziyet risk değerlendirme ypımş ı?

5.3. ATEX Direktifleri gereğince yanıcı, parlayıcı, patlayıcı ve okside edici kimyasalların mevcut bulunduğu alanların tespiti yapılmış mı?

5.4. Ergonomik riskler değerlendirilmiş mi?

5.5. Makineler ve iş ekipmanları ile ilgili tehlike ve riskler değerlendirilerek risk değerlendirmesi yapılmış mı?

5.6. Gürültü, vibrasyon, iş hijyeni vb…. hususlar değerlendirmeye alınmış mı?

…… vb…

İG Denetimleri Dikkat Edilecek Hususlar

6. Adım: Acil Eylem Planı Oluşturulması

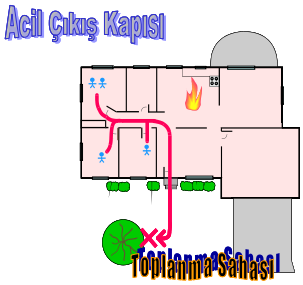

Acil eylem planı hazırlanırken;

- **İşletme Makro açıdan değerlendirilmiş mi? (Tapografya, Rüzgar hızı, Depolanan Kimyasallar, Deprem, sel vb.)**
- **Mikro açıdan işletme içindeki alanların değerlendirilmesi (Acil çıkışlar, Toplanma alanları vb.) yapılmış mı?**
- **Bina yapı malzemesi ve/veya elemanı yanıcılık sınıflaması yapılmış mı?**
- **Yangın yükü hesabı, acil durum risk değerlendirmesi yapılmış mı?**
- **Patlayıcı alan sınıflaması (Bölge0, Bölge 1, Bölge 22 vb.) yapılarak Zone Haritaları oluşturulmuş mu?**
- **Ekipman ve proses özellikleri değerlendirilmiş mi?**
- **Felaket senaryoları yazılmış mı?**
- **Acil durum müdahale organizasyonu, yetki ve sorumluluklar belirlenmiş mi?**
- **……**

Teşekkürler!

Özlem ÖZKILIÇ
Kimya Yük. Müh.
ÇSGB- E. İş Başmüfettişi
E. İş Teftiş İstanbul Grup Bşk. Yrd.
A Sınıfı İş Güvenliği Uzmanı